bijkomen. Nu zou 't natuurlijk al heel slecht uitkomen, als onze Louise ziek was".

Daar viel weinig tegen in te brengen. Toen werd dan om den geneesheer gezonden, en wel een die te Arnhem woonde. In het dorp was ook wel een dokter, doch die werd niet bekwaam geacht, waar in dien tijd op dorpen menigmaal reden voor was.

De geneesheer kwam, tot groote verwondering van Louise, die zich niet ziek voelde. Bij onderzoek bleek zij het echter wel degelijk te wezen, althans volgens den dokter. 't Zou echter, meende hij, wel spoedig weer schikken, als de kleine maar trouw het voorgeschrevene innam, en op zeer koude dagen in huis bleef. Wat het kind eigenlijk scheelde, wordt ons niet gemeld. Misschien ook wist zelfs de dokter dat niet zoo dadelijk. Maar dat Louise niet wel was kon ieder bespeuren die haar zag.

Intusschen had Louise nog juist tijd en gelegenheid gehad, om den goeden speelman te bedanken voor het schoone vers. Zij wilde hem ook een vereering geven uit haar spaarpot, doch de man weigerde bepaald die te aanvaarden, wat later bleek zeer verstandig te zijn geweest. Nog een paar dagen bleef hij bij zijn vrienden op hun dringend verzoek. Maar toen werd het hoog tijd te vertrekken wilde hij althans de vrienden in Duitschland niet te leur stellen. Wel ligt Gelderland niet zoo ver van dat deel van Duitschland waar de speelman verwacht werd, maar wij moeten wel bedenken dat spoortrein en tram toen niet als nu bijna overal beschikbaar waren.

Rijke lieden hadden hun eigen reiswagen en namen hun bedienden mee. Versche paarden waren overal te huur. Wie het minder goed kon betalen, reisde per postwagen of diligence die op geregelde tijden vertrokken, wel te weten als er reizigers waren. Soms kon men echter niet vooruit zeggen hoeveel men aan vracht zou te betalen hebben. De voerman namelijk eischte b.v. per rit 50 stuivers minstens. Die moesten betaald worden door de reizigers. Hoe meer er waren hoe minder het elk kostte. Doch ging het boven een zeker getal personen, dan werd er nog een gulden of zoo op den vrachtprijs opgelegd. Kwamen er ongewoon veel reizigers dan gebruikte men een zoogenaamden bijwagen, waarvoor als gewoon betaald werd.

De goedkoopste en meest gebruikelijke manier, vooral voor den minderen man, was eenvoudig heel den weg te loopen. Wij die zoo verwend zijn door allerlei vervoermiddelen en weg kunnen wanneer wij willen, staan wel eens verbaasd als we hooren hoe menigeen een zestig of zeventig jaar geleden niet opzag tegen een wandeling van Harderwijk naar Amsterdam, of van Haarlem naar Utrecht. In de eerste helft der vorige eeuw kwam het nog voor, dat iemand met een lading glaswerk op den rug heel van Bohemen naar Nederland kuierde. Voorwaar geen snoepreisje, al nam men dan ook ter beveiliging een sterken hond mee. Ik moet er echter bij opmerken dat zulk een wijze van reizen al lijkt zij heel goedkoop toch nu ten slotte veel duurder uitkomt dan een tocht per spoor. Hoe dat kan moeten de vrienden maar zelf eens nagaan.

Onze speelman was natuurlijk het loopen en rondtrekken gewoon, en zag er dan ook zelfs in den winter weinig tegen op. Hij nam hartelijk afscheid van zijn vrienden op Jadis, en beloofde zoo spoedig mogelijk te zullen terugkeeren, te meer daar zijn werk als kruidenlezer hem ook in den winter veel te doen gaf.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Opperdoes, P. A. Zeilstra, cand. te Amsterdam. — Winschoten (vac.-Ds. Bult), Chr. Bruins, te Axel. — Drachtster-Compagnie, M. P. Pel, te Eestrum. — Langeslag en Rilland-Bath, E. J. van Voorst, cand. te Renswoude. — Nieuw-Lekkerland, K. Veen, te Meliskerke.

AANGENOMEN: Groningen (A), G. H. A. van der Vegte, te Urk. — Westergeest, IJ. v. d. Zee, cand. te Wirdum (Fr.). — Coevorden, T. L. Kroes, te Schouwerzijl (Gr.). — Langerak (Z.-H.), A. Jansens, voorm. Chr. Geref. pred. te Aalten. — Gees (Dr.), M. Post, cand. te Vlaardingen.

BEDANKT: Tzum, Gaast c. a. en Piaam c. a., IJ. v. d. Zee, cand. te Wirdum (Fr.). — Hoogvliet, 's Gravenmoer, Brielle en Edam, M. Post, cand. te Vlaardingen. — Oldemarkt, U. Buwalda, te Exmorra-Allingawier. — Ierseke, Joh. Kwak, te Heerde (Geld.).

Batavia. De Kerkeraad der Gereformeerde Kerk van Batavia meldt ons, dat hij ter vervulling van de vacature-Ds. D. J. B. Wyers het volgende twaalftal heeft gesteld: R. E. van Arkel, Soest; J. C. Brussaard, Meppel; Dr. K. Dijk, Rijswijk; Dr. J. G. Geelkerken, Epe; T. J. Hagen, Nieuwe Pekela; Dr. W. G. Harrenstein, Noord-Scharwoude; Dr. H. Kaajan, Rotterdam; F. C. Meijster, Rotterdam; Dr. J. C. de Moor, Den Haag; J. C. Rullmann, Utrecht; J. Thijs, Hattem en Chr. Warner, Brussel.

Ds. R. van Giffen, emeritus-predikant, deelt aan de vacante Geref. Kerken, die zijn hulp in den dienst des Woords begeeren, mede, dat zijn adres niet meer is Haarlem, Santpoorterstraat 24, maar Santpoorterstraat 58.

De 60ste jaargang van het bij den uitgever E. J. Bosch Jbzn te Nijverdal verschenen Jaarboekje voor de Geref. Kerken is reeds geheel uitverkocht, niettegenstaande de oplage dit jaar met 2500 exemplaren was vermeerderd en nu 7500 exemplaren bedroeg. Het premieboek, getiteld: »Keurgarve«, blijft nog wèl verkrijgbaar.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Zuilichem en Nieuwaal, N. C. Bakker, te Kesteren. — Oss c. a. (toez.), P. W. Verkouw, te Heerewaarden. — St.-Jansga en Delfstrahuizen, G. van Dorssen Jr., te Zevenhoven. — Scheveningen (4e pred. plaats), B. Tichelman, te Uithuizen.

AANGENOMEN: Westmaas, P. de Bruijn, te Nieuwkoop.

BEDANKT: Lage-Zwaluwe, Joh. Kijne, te Ierseke. — Leerdam, S. van Dorp, te Bodegraven.

Met vriendelijken dank aan zoovele geabonneerden, die ons de verschuldigde abonnementsgelden over het afgeloopen kwartaal reeds toezonden, nemen wij de vrijheid hen, die dit nog niet deden, te verzoeken, zulks alsnog **uiterlijk den 20sten dezer** *te doen en hun postwissel te adresseeren aan*

De Administratie van „De Heraut", Amsterdam.

De abonnementsprijs van De Heraut *is* **f 1.20** *per kwartaal.*

Na ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

DE ADMINISTRATIE.

Amsterdam, Jan. 1915.

Rookt gij Poorterstoeback of v. Rossem's Troost?

Na eene korte ongesteldheid, overleed hedenmorgen zacht en kalm, in haar Heer en Heiland, onze geliefde Moeder, Behuwd- en Grootmoeder,

J. J. C. S. VAN BROEKHUIJZEN,
Weduwe van wijlen Notaris MIEDEMA,
in den ouderdom van ruim 72 jaar.

Haarlem, Mr. A. S. MIEDEMA.
J. A. MIEDEMA—REINDERS.
Bethal (Transvaal), L. POSTHUMA—MIEDEMA.
S. POSTHUMA en Kinderen.
Enkhuizen, H. MIEDEMA.
M. SLUIS—MIEDEMA.
P. SLUIS en Kinderen.

Enkhuizen, 6 Januari 1915.

Heden ontsliep in zijn Heer en Heiland, onze geliefde Vader, de WelEerw. Heer

JAN SMIT,
Rustend Predikant,
in den ouderdom van ruim 75 jaar.

K. A. SMIT.
M. G. SMIT.
Amsterdam, J. J. SMIT.
H. G. SMIT.
Steenderen, F. SMIT.
Zwolle, J. C. SMIT.

Beverwijk, 12 Januari 1915.

Voor de vele blijken van deelneming betoond bij het overlijden van onzen Broeder, Behuwdbroeder en Oom,

TEUNIS VAN DIEREN,
betuigen wij onzen hartelijken dank.

C. VAN DIEREN.
H. J. VAN DIEREN—STAAL.
W. C. VAN DIEREN.

Nijkerk, 14 Januari 1915.

L. G. WEISZ & C°.,
Commissionairs in Effecten,
Westermarkt No. 21
AMSTERDAM.

Gezocht
een nette **WONING** op een dorp door klein gezin, vader te velde. Br. met prijsopgave motto »woning« Boekhandel W. TEN HAVE, *Amsterdam.*

Veilige geldbelegging.
Eigenaar van vele onroerende goederen, in de gelegenheid huizen billijk te koopen, wenscht in relatie te treden met kapitaal krachtige personen, **om gezamenlijk een maatschappij op te richten. Minimum rente 7 pCt.** Br. franco letter C. bureau van dit blad.

Geldnood.

Het Bestuur der Nederlandsche Vereeniging van Vrienden der Waarheid deelt mede dat de kas ledig is, zoodat het tractement van den Oefenaar en de pensioenen der weduwen niet kunnen betaald worden.

Het doet deze mededeeling dankende den Heere, Die Zijn volk steeds bereid maakte om in de behoeften der Vereeniging te voorzien en Die ook dit jaar betoonde een verrassend God te zijn.

Ons vertrouwen is ook nu weer op Hem gevestigd, Die Zijn gunstgenooten nog immer lust geeft om barmhartigheid te bewijzen.

Het Bestuur,
Prof. Dr. F. L. RUTGERS, *Voorzitter.*
Ds. B. VAN SCHELVEN, *Vice-Voorz.*
G. H. A. GROSHEIDE, *Secretaris-Penningmeester,*
Leidschegracht 43.

Amsterdam, 13 Januari 1915.

Heden verscheen bij J. H. KOK te KAMPEN

HET PROBLEEM VAN DEN OORLOG
DOOR
Dr. H. BAVINCK
PRIJS f 0.40.
Bij alle Boekh. verkrijgbaar.

Spaarbank
VOOR DE
Stad AMSTERDAM.
(Opgericht in 1848).

Hoofdbureau,
Singel 544—546.
Geopend:
ELKEN WERKDAG van des morgens half 10 tot des avonds half 9 uur.

Bijbureaux:
Bloemgracht 33
Haarlemmerplein 4
Bilderdijkstraat 194
Ceintuurbaan 131
»Zeemanshuis«, Kadijksplein 8
1ste Van Swindenstraat 19.
Brederodestraat 103.

Geopend:
ELKEN WERKDAG des morgens van half 10 tot half 1 en des avonds van half 7 tot half 9 uur.

Mr. H. J. J. POST, *Directeur.*

Ds. J. J. KNAP
DE LENDENEN OMGORD
BIJBELSCH DAGBOEK
4° FORMAAT, IN PRACHTIGEN DRUK
COMPLEET IN 12 AFLEVERINGEN à 30 CENT
met **GRATIS** een fraai geteekenden Stempelb.
DEZE PRIJS IS UITERST GOEDKOOP

De gansche Christelijke pers heeft dit uitnemende en keurig uitgevoerde Dagboek met groote belangstelling ontvangen en heeft niet opgehouden het ten dringendste aan te bevelen.

De 1e aflevering is bij elken Boekhandelaar ter inzage te bekomen.

Uitgave J. H. KOK - KAMPEN.

MIJN LIEFSTE PLEKJE OP AARD IS EIGEN HUIS EN HAARD.

4 Degelijke, groote Boeken en een prachtige Kalender voor het jaar 1915, samen voor slechts f 1.35.

1. J. J. L. TEN KATE, Eigen Haard. Gulden Woorden voor Al de Leden van het Huisgezin, 2e druk, vroeger f 1.90.

2. J. J. L. TEN KATE. Dicht bij het Vaderhuis. Lectuur aan den avond des Levens, 2e druk, vroeger f 1.90.

3. J. L. EWALD. De Godvruchtige Avondmaalganger, of Overdenkingen tot regt gebruik van het Avondmaal, 6e onveranderde uitg. Vroeger f 1.50.

4. A. COMRIE. De Leer der Waarheid, volgens den leiddraad van den kleinen Catechismus, 3e druk, vroeger f 1.—.

5. Een Bijbelsche Scheurkalender voor 1915 op prachtig Schild.

Alles en alles samen, uitgaafsprijs f 6.65, thans **bij uitverkoop voor slechts f 1.35.** TEN KATE, EWALD, COMRIE, het zijn schrijvers van naam, men zal er vreugde van beleven. Verkrijgbaar bij **D. BOLLE,** Bazaar van Goedkoope Boeken, Hang 98, te **Rotterdam.** Franco na ontvangst van **postwissel,** groot **f 1.35,** waarop melden: **„Pakket TEN KATE".**

.·. .·. De Groninger .·. .·.
Brandwaarborg-Maatschappij.
HOOFDKANTOOR
GRONINGEN, O. Boteringestraat 72.

Speciale afdeeling voor H.H. Predikanten en Onderwijzers, alsmede voor Kerken en Scholen.

Bij J. H. KOK te Kampen verscheen zooeven:

666
Het getal des Menschen
Het hoogtepunt der Beschaving
Naar het Engelsch van
Mr. Philip Mauro
Met een inleidend woord van
Prof. Dr. H. Visscher

344 Pag. Prijs f 1.75. :- In geteekenden Stempelband f 2.25.

Dit boek is HET boek voor dezen tijd. Niemand late het ongelezen. Het is een HOOGST belangrijk boek. In Amerika heeft dit boek een ontzaglijken indruk gemaakt en het wordt daar algemeen beschouwd als het MEEST gelezen en meest aanbevolen boek van onzen tijd.

Drukkerij De Standaard
Amsterdam
Warmoesstraat 96 - Int. Tel. Noord 2315

Circulaires :-: Programma's
Convocatiën :-: Bestekken
Aandeelen :-: Prospecti
Dissertatiën
en alle andere Drukwerken

Uitvoering vlug en net - Prijsberekening billijk

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributiën:

van den heer H. J. K. te Den Haag f 5.

door den heer A. van Nuffelen te Scheveningen (afrekening) f 8; door Ds. D. B. Hagenbeek te Vlaardingen f 126; door den heer H. Weyland uit Zwolle c.a. f 288.50; door Ds. T. J. Hagen uit N.-Pekela f 36.25, uit O.-Pekela f 25, uit Alteveer f 1, uit Zuidwending f 1, samen f 63.25; door den heer A. van Rhijn te Nieuwveen f 15.50; door den heer Johs. Huismans Jzn uit Genemuiden f 17.50; door den heer J. van der Veen te Muiderberg f 11.50; door Ds. B. B. van Hoorn te Domburg f 5; door den heer R. K. Nauta te Parrega f 8.50; door den heer M. Leistra te Ureterp f 8.75.

Aan Collecten (voor de Theol. faculteit):

van de Geref. Kerk te Scherpenzeel f 10.64½; te Boskoop f 28.42½; te Hazerswoude f 20.59; te Katwijk aan Zee f 17.05; te Koudekerke f 35.88; te Leiden f 70.50; te Leiderdorp f 29.75; te Noordwijk aan Zee f 14.02½; te Sassenheim f 15.72½; te Voorschoten f 9.30½; te De Lier f 19.93; te Haarlem A. f 28.07½; dito B. f 9.27; dito C. f 37.61; te Zaandam f 40.51; te Beverwijk f 9.47½; te Koog Zaandijk f 21.30; te Wormerveer f 9.48½; te Wormer f 4.88; te Krommenie f 9.77½; te Westzaan f 3.44½; te Halfweg f 24.29; te Hoofddorp f 18.15½; te Vijfhuizen f 22.42½; te Haarlmeer Oostzijde f 22.54½; te Nieuw-Vennep f 27.10; te IJmuiden f 36; te Sloterweg f 8.45; te Baarland f 10.71; te Borsele f 5.17; te Driewegen f 5.78½; te Goes f 30; te 's-Gravenpolder f 5.49; te Heinkenszand f 18.25; te Ierseke f 7.65; te Kapelle Biezelinge f 10.08; te Kruiningen f 7.58½; te Nieuwdorp f 18.69; te Wemeldinge f 4.51 te Wolfaartsdijk f 5.

Aan Schenkingen:

door den heer J. L. Been van S. f 0.50; door den heer R. D. Hoornstra van S. G. te Makkum f 1.85.

Voor de Medische Faculteit:

(Contributiën), door den heer H. Weyland uit Zwolle c.a. f 73.75.

Voor het Studiefonds:

½ Stuiv. Amsterdam f 7.12½.

H. W. v. MARLE Jr., *Penningmeester,*
Amsterdam, Keizersgracht 162.

BIJBELVERKLARING
MATTH. HENRY
UITGEVER J. H. KOK TE KAMPEN

HET OUDE TESTAMENT
LAATSTE GEDEELTE (Psalmen-Maleachi)

Thans begint de uitgave van het LAATSTE gedeelte dezer uitnemende en onovertroffen Bijbelverklaring.

Dit tweede gedeelte van het Oude Testament (Psalmen-Maleachi) zal compleet zijn in

50 afleveringen à 30 ct.

Deze 50 afleveringen vormen drie KLOEKE stevige deelen, elk van meer dan 900 pagina's of 1600 kolom druks. Elke afler. bevat minstens 3 vel druks van 16 pagina's, en zal om de 14 dagen het licht zien.

Allen die vóór de 20e aflev. is verschenen inteekenen ontvangen de

drie Stempelbanden GRATIS.

Desverkiezend kan men ook inteekenen om het werk in gebonden deelen te ontvangen. De prijs is dan f 8.40 per deel.

Zij die thans ook willen inteekenen op het EERSTE gedeelte van het Oude Testament kunnen dat op zeer gemakkelijke condities doen. Zij kunnen die drie deelen dan in eens direct ontvangen op afbetaling van f 1.— per maand of desverkiezend per 3 maanden f 8.40.

De gansche Christelijke pers in al haar schakeeringen heeft niet opgehouden deze uitnemende en zoo bij uitstek praktische verklaring der H. Schrift met de meeste warmte aan te bevelen.

Dit werk is een rijke, onuitputtelijke goudmijn!

Die het koopt, verschaft zich een SCHAT voor zijn gansche leven, en een ERFENIS voor zijn kinderen. De inteekening is opengesteld bij alle soliede Boekhandelaren, zoomede bij den Uitgever.

Vraag uitvoerig prospectus of de Eerste aflevering ter inzage.

Gij zult het U nooit beklagen dat ge dit geld hebt uitgegeven. HENRY IS GOUD WAARD. Ge zult door hem het Woord Gods leeren verstaan. Hij geeft u opening van dat Woord voor verstand en hart.

(Zuider Kerkbode)

De Heraut
VOOR DE
Gereformeerde Kerken in Nederland.
Bureaux: WARMOESSTRAAT 96, Amsterdam.

ADVERTENTIE-PRIJS:

van 1—6 regels	f 1.20.
iedere regel meer	f 0.20.

CONTRACTEN:

Bij contract voor het verbruik binnen één jaar van minstens:

500 regels	16 cents per regel
1000 „	14 „ „ „
2000 „	12 „ „ „

Nog voorhanden een klein aantal ex. van:

-- R. HUSEN --
Geschiedenis des Vaderlands

2 deelen, (Prijs oorspronkelijk f 5.50).

Deze laatste exemplaren van dit goede werk stellen wij verkrijgbaar ad **f 1.**— ingenaaid, **f 1.90** gebonden.

Na ontvangst van postwissel volgt franco toezending.

AMSTERDAM. DRUKKERIJ DE STANDAARD.

De Voorschotkas voor Leden der Geref. Kerk te Amsterdam

staat onder bestuur van de Heeren J. W. Reese, Voorzitter; F. J. Rietveld, Secretaris; W. C. Ristjouw, Penningmeester-boekhouder; H. Rootlieb, J. Balhuizen A. W. Brink, L. J. Haan en H. J. Dronkers.

Het beheer wordt gevoerd onder toezicht eener Commissie, bestaande uit de Heeren Prof. Mr. P. A. Diepenhorst, H. H. Felderhof en Mr. S. de Vries Cz.

De Vereeniging werd opgericht in 1909 en verleent na grondig onderzoek rentelooze voorschotten aan leden eener Gereformeerde Kerk binnen de burgerlijke gemeente Amsterdam woonachtig.

Leden der Vereeniging zijn de leden der Gereformeerde Kerk woonachtig te Amsterdam die, hetzij een jaarlijksche contributie betalen van minstens f 2.50, hetzij in eens een bedrag van ten minste f 100.— schenken. Begunstigers zijn zij, die zonder lid te worden zich verbinden tot een jaarlijksche contributie.

Een deze Vereeniging geschonken bedrag komt telkens weer anderen gezinnen hulp en steun bieden in den soms zoo moeilijken strijd om het bestaan.

Men steune het werk dezer Vereeniging door gift ineens, of jaarlijksche contributie.

Penningmeester-boekhouder is de Heer W. C. RISTJOUW, Vaartstraat 57, Amsterdam.